

jak se má v budoucnosti jmenovati PÚŠ, rozšířený o činnost poštovní spořitelny.

Nedostatek směnek působí i jinak nepříznivě. Zejména se pocituje při potřebě krátkodobého uložení kapitálu. Místo směnek se používá hojně devis a státních krátkodobých papírů, které jsou proto oblíbeny a jejichž stahování státní správou není sledováno s takovým entuziasmem, jaký se s hlediska státních financí projevuje v denním tisku. Nedostatek směnek tkví v tom, že obchod úplně si odvykl používati směnek a na-prosto odmítá je vydávati. Bude trvati hodně dlouho, než se tato zvyklost zase uchytí, neboť prozatím se obchodník bez směnek obejde a nevidí žádné zvláštní výhody v tom, kdyby jí používal.

Že se používá jako krátkodobých peněz vedle devis také krátkodobých státních papírů, vedlo k tomu, že úroková míra státních papírů nabyla mimořádného významu. Výnosnost státních papírů daná jejich záručením a kursem jsou skoro bezpečnějším měřítkem pro hodnocení kapacity peněžního trhu než oficiální úroková míra. Vysvětlení již bylo uvedeno a jest samozřejmé: výnos státních papírů je objektivní skutečností, neboť na úrok ze státních papírů možno uložiti peníze a jejich výnosnost jest výsledkem nabídky a poptávky. Naproti tomu oficiální sazba je více méně abstraktní vzor, položený peněžnímu trhu, který však nemá bezprostředního spojení s peněžním trhem a proto též nemá možnosti, aby tendence, kterou má vyjadřovati, nabyla konkrétních forem. Stručně řečeno: u oficiální sazby není donucujících hospodářských důvodů, aby se jí trh musil řídit. Oficiální sazba není výsledkem nabídky a poptávky, neboť za ni nedá se nabízet, stojí nad nabídkou a poptávkou, je pro ně napomenutím, ale ne důvodem.

Dr. Lepař.

Nový směnečný zákon. Ročník 1928 Sb. z. a n. uveden jest zákonem nad jiné důležitým — jest to zákon směnečný ze dne 13. prosince 1927. Až nabude dne 10. dubna 1928 účinnosti, zanikne tím po 78 letech platnost všeobecného směnečného řádu z r. 1850, jehož sto článků bylo po tak dlouhou dobu se změnami jen nečetnými pramenem našeho směnečného práva. Zákon nový, přerušující formální souvislost se zákonem dosavadním nepřetrhal přes to všechny vztahy s dřívějším zákonem, neboť účelem jeho nebyla jako v jiných případech reforma starého práva, nýbrž v prvé řadě unifikace právního řádu rakouského a uherského a zjednáni autentického textu českého. Proto pozorujeme, že směnečný zákon v největší své části nepřináší materiálních změn, nýbrž přejímá předpisy směnečného řádu. Zůstala tedy materiálně zachována souvislost s dosavadním právním řádem a výsledky, k nimž dospěla věda i praxe budou moci býti zuzitkovány i za platnosti zákona nynějšího. Nehledíme-li ke změnám podružnějším neb pouze stylistickým, nastala změna v podstatě jen, pokud se jedná o význam slibu úrokového, rukojemství a náležitosti neb účinků podpisů vadných neb podpisů zástupcům. Jest zajisté nejlepší dokladem vynikající hodnoty směnečného řádu, že po 78 letech, za změněných poměrů státoprávních i hospodářských, nepocitovala se potřeba, odchýliti se podstatně od zásad řádem tím výtčených. Poněchávajíce si rozbor nového zákona na dobu pozdější, chtěli jsme zde věnovati pouze krátkou vzpomínku zákonu, jenž déle než kterýkoli jiný odolával změnám a jenž pro dokonalost formulace, přesnost a stručnost byl nad jiné způsobilý, aby se na něm bystril právníký důvtip několika generací.

J.

LITERATURA.

Dr. Rudolf Rauscher, *Usmrcení člověka v českém právu zemském.* — Bratislava, právnická fakulta, 1927, 89, str. 88. (Knihovna práv. fakulty sv. 18). — Dějinám českého práva trestního přibyl nový spis, práce Rauschrova, jež značí nejen rozhojnění naší stále chudické literatury historicko-trestněprávní, nýbrž jest i podstatným řešením otázky i v platných právních rádech velmi důležité, totiž usmrcení člověka. Autor

ukazuje, jak pojem usmrcení se vyvíjel (§ 1. studie Rauschrovy) a jak z jednoho pojmu souborného, z usmrcení, pomalu se dospívá k lišení na pojmy dva. Nejde tu však o vývoj současný ve všech právech v zemi platných, protože v tomto rozlišování předchází právo městské právu zemskému, kde mordem se označuje loupežná vražda, vraždou pak vražda prostá. Skoro by lákalo, aby autor blíže nám rozvedl to, nač jen několika slovy poukázal, že totiž toto lišení není původu domácího, nýbrž cizího, recipovaného. Rádi proto vítáme autorův rozbor úmyslu vražedného, kterým jasně ukáže, jak poměrně labilní byla formulace usmrcení a pak teprve recepte dala jí pevný styl, ovšem za cenu původnosti domácího práva (srov. str. 9. a 14). Autorova volba moderního pojmu usmrcení pro souhrnný pojem starý ukázala se tu zcela na svém místě. Podobně vzestupná linie pojmu usmrcení dosvědčena je jasně i autorovou analýsou odpovědnosti (§ 2.), kde jest zcela správně poukázáno, jak zcela odlišně bylo rozuměno odpovědnosti dříve a dnes. I v těchto případech bylo by jistě vítáno zjistiti, jakými cestami postupovala kolektivní zodpovědnost k nahrazení zodpovědnosti právnické osoby ve smyslu římsko-právním. Jako zvláštní případy v historii trestného práva se nám jeví případy vyloučení trestnosti. Je to kus vývoje nutné obrany, ale vedle toho sem spadají i případy jiné, zejména postavení mimo mír zemský a pod.

V další část knihy zařadil autor následky usmrcení člověka, zvláště pokud jde o krevní mstu (§ 4.), kteroužto otázku probírá kniha Rauscherova znovu a souhrnně a podobně jest tak tomu při odkladu (§ 5.), t. j. náhrady za usmrcení člověka (nikoliv však náhrady ve smyslu soukromoprávním) a dále smlouvy za usmrcení člověka. Konečně věnoval autor pozornost stránce procesuální (§ 8. stíhání usmrcení člověka) a poenologické (§ 7. trest smrti vězení a jiné tresty). Obě tyto kapitoly jsou vlastně součástí vypsání vývoje našeho procesu a naší poenologie, na niž marně dosud čekáme a již asi také se nedočkáme, dokud nebudou zpracovány jednotlivé úseky její jak časově, tak i věcně.

Knihy Rauscherova je tedy cenným příspěvkem do naší literatury právnické a bude jistě třeba, aby podněty její byly zpracovány do všech detailů.

Ča.

Dr. Jindřich Barviř: Ze zlatých hor jílovských, s doklady o možnosti nového rozkvětu dolování na zlato u Jílového. Nákladem Spolku rodáků a přátel města Jílového a okolí v Praze, 1927, 8^v, stran 116, s 12 obrázky, cena 15 Kč. Kniha všímá si nejprve jílovských dolů po stránce geologické, zmiňuje se o jednotlivých žilových pasech a přechází k zlatonosti, o níž podrobně pojednává; dále obsahuje kniha návrh zřízení svislých dolů a seznam míst, na kterých se v r. 1536 u Jílového po zlatě kutalo nebo mělo kutati a konečně i mincovní ocenění zlata jílovského z let 1534 a 1550. Kniha je zajímavá nejen po stránce historické, poněvadž podává obraz o vývoji dolování na Jílovsku, tedy v nejbližším okolí Prahy, nýbrž i svou úvahou o možnosti dolování po stránce geologické ještě dnes. Jest litovati jen, že autor pominul podstatně zmíniti se o historickém vývoji práva kutacího na Jílovsku a že nepřipojil úvahu o národohospodářském významu dolování, jakož i o možnosti jeho za dnešních dnů; pak by práce jeho byla bývala úplná; v dnešní své formě jest práci sice velmi cennou, leč přece jen jednostrannou potud, že všímá si hor jílovských téměř výlučně s hlediska historického a geologického.

Dr. Jindřich.

Karl Engliš: Grundlagen des wirtschaftlichen Denkens. Autorisierte Übertragung von Dr. Emil Saudek. Verlag R. Rohrer, Brünn 1925. 8^v, cena 30 Kč, str. 165. — Německý překlad Englišových »Základů hospodářského myšlení«, jenž vyšel v brněnském nakladatelství Rohrerově, stejně jako překlad jeho »Příručky národního hospodářství«, znamená významnou propagaci české produkce vědecké v cizím kulturním světě. Kniha je u nás z originálu příliš dobře známa, než abychom se u příležitosti jejího překladu zabývali znovu meritorně

jejím obsahem. Spíše bude vhodným dotknouti se v této souvislosti několika obecnějších otázek s knihou a jejím překladem souvisejících.

V prvé řadě nabízí se tu paralela s jinou českou knihou národohospodářskou, která pro svoji dobu byla stejně »bahnbrechend« jako dnes kniha Englišova, totiž s Kaizlovou »Finanční vědou«, jež našla ve dvorním radovi Meiselovi hned po svém českém vydání (1892) uznalého recensenta, stejně jako ho našla kniha Englišova v profesoru Engländerovi, který v »Schmollers Jahrbuch« (47 svazek str. 311 a n.) upozornil na české »Základy« Englišovy jako na vynikající dílo hospodářsko-noetické a teoretické. V prvním i druhém případě německá recenze měla za následek překlad knihy do němčiny; díváme-li se dnes po více než čtvrt století na úspěch knihy Kaizlové v odborné literatuře finančně vědecké, nemůžeme než přáti podobného úspěchu knize Englišově v oboru teoretického národního hospodářství. Mluvíme-li o úspěchu a významu Kaizlové knihy, nesmíme ovšem zapomenouti, že svoji pověst kniha si udržela přes to, že odborná literatura nedala se po cestách knihou naznačených, s výjimkou snad finančně-sociologického směru Goldscheidova a částečně též Schumpetrova (srov. jeho dílko »Krise des Steuerstaats«). Soudíme-li podle nynějšího stavu národohospodářské teorie německé a kritik Englišovy knihy dosud uveřejněných, z nichž vedle zmíněné již Engländerovu uvádíme kritiku Ammonovu v druhém vydání jeho knihy »Objekt und Grundbegriffe der theoretischen National-Ökonomie« (1927) a Strellerovu v Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft (sv. 82 sešit 2.), Englišovy »Grundlagen« budou mít pravděpodobně totéž postavení v literatuře, jako Kaizlova »Finanzwissenschaft«: budou hojně citovány jako významné dílo hospodářské teorie, ale stěží dovedou působit jako celek na pozitivní vývoj této disciplíny ve směru jich obsahem naznačeném. Zmíníme se tu o některých překážkách, jež staví se v cestu pozitivnímu vlivu knihy na současnou hospodářskou teorii německou a jejím prostřednictvím i na světovou literaturu vůbec.

Na prvním místě jsou to překážky vyplývající z tak zvané »psychologie« vědecké práce, na níž zpravidla autor musí bráti ohled tím, že proti svému mínění staví souvislá mínění ostatních autorů a vyvrací je. Neúchylná konstruktivní a syntetická linie knihy Englišovy sledující v českém originálu značnou měrou i zřetel učebnicové, vylučuje však jak dogmaticko-historický rozbor práce předchůdců, tak uvádění literárních souvislostí v stručně narysované problematice hospodářské teorie. Výslovně na to upozornila autorova předmluva k českému vydání vyhrazujíc si zároveň pro dobu pozdější i práci tohoto způsobu. Jest litovati, že tato česká předmluva, autorem vhodně upravená, nebyla pojata i do německého překladu, jemuž by zjedнала v tomto směru příznivější posici. Svou konstruktivní formou nedonucují základy téměř nikoho z teoretiků přímo k revisi jejich thesů, jež možno pak obhájití proti konstrukcím Englišovým vždy nějakou digresí či poznámkou; charakteristickou pro tento způsob jest na příklad citována recenze Ammonova.

Neméně v cestě proniknutí myšlenek v knize obsažených stojí úplná novost jejího hlediska, v hospodářské teorii dosud neaplikované, kterýžto osud sdějí přirozeně i souvislé partie, jež vysvětlují noetické předpoklady přijatého způsobu pozorování. Stručnost knihy na těchto místech, vysvětlitelná v originálu jak zřeteli učebnicovými, tak také okolností, že autor psal především pro prostředí určité vysoké školy vychovávané už od počátku v témže způsobu noetického nazírání, stává se v německém překladu, jenž přichází do prostředí vychovávaného v zcela odlišném způsobu nazírání, snad největším kamenem úrazu, jež recensenti překračují zcela bezradně pouhým registrováním a reprodukci názorů autorových. (Srov. recenzi Ammonovu i Strelle-

rovu.) Je-li v recensích knihy vystihováno kantovské východiško noetické, jest vtěsnáváno ve svůj neprospěch do novokantovského schématu školy bádenské, jejíž noetika vlivem snad významného národohospodáře Maxe Webera jest ještě největší měrou přijímána hospodářskou teorií německou (viz Streller), ačkoliv běžnou panující noetikou politické ekonomie zůstává i tu nadále positivistický realismus 19. století. Bylo-li pak v knize opomenuto vlastní přesné vymezení pojmu teleologie oproti významu dávanému tomuto výrazu ať už Stammlerem, či Stolzmannelm nebo Spannem, národohospodáři to zabývajícími se celkem nejvíce otázkami noetickými, lze usuzovati z toho na obtíže, jež staví se v cestu přímému vlivu knihy na současnou teorii hospodářskou jako celek.

Stejně jako pojmu teleologie i pojmu normativity nebude jistě dost správně porozuměno, přes jasné, ale stručné vymezení autorovo (str. 38—39) právě proto, že Kelsenovo a Weyrovo pojetí normativity předpokládá vyhraněný noetický postoj, čehož běžná teorie hospodářská právě postrádá. Tato pod pojmem normativní vědy vidí skoro výhradně praktickou vědu, tedy určitý systém hodnotných úsudků »politiků« toho či onoho druhu, kteréžto ekvivokaci nutno důrazně čeliti, neboť vede k častým nedorozuměním. Tak i kniha sama v jednom místě zavdává podnět k pochybnostem o diferenciaci mezi pravým myšlením normativním a hodnocením pomocí tak zvaných hodnotných úsudků. Na str. 50 »Grundlagen« mluví se totiž o Sombartovi, jako by se pokoušel o jakousi konstrukci normativní vědy hospodářské. V tomto směru jedná se rozhodně o ekvivokaci resp. o druhý význam slova normativní (= praktický). Jest totiž o Sombartovi známo na př. z jeho referátu na sjezdu »Verein für Socialpolitik«, který se zabýval otázkou po možnosti vědecké politiky či vědeckosti praktických věd hospodářských, že užil zde výrazu normative Wirtschaftswissenschaften ve smyslu praktické vědy hospodářské, tedy výrazem »normativní« míří na vědeckou cenu hodnotných úsudků, nikoliv norem ve smyslu Kelsen—Weyrově.

O stejný problém jde myslím i v ostatních citovaných případech (Wagnerově, Oppenheimerově a snad i Kallabově).

K obtížím plynoucím z novosti v obsahu podávané látky přistupují i obtíže překladové. Výrazná a originelní dikce autorova usilující nad to ještě o vyjádření pokud možno nejstručnější vznesla na překladatele jistě obtížný úkol vtěsnati do německé terminologie řadu původních výrazů, pro něž existuje slovo již přijaté. Tři ukázky překladových obtíží buďtež příkladmo uvedeny: Englišův »Reales« a contr. »Gedankenobjekt« zní tradičně »Erfahrungs« — a »Erkenntnisobjekt«; české »náklad« musí býti překládáno dle souvislosti »Aufwand« nebo »Kosten«; titul »princip hospodárnosti v pojetí Liefmanově« měl býti správně přeložen »das wirtschaftliche Princip in der Auffassung Liefmanns, nikoliv »Prinzip der Wirtschaftlichkeit«; (mezi oběma je podstatný rozdíl, který zde bohužel není místa vysvětlovati). Celkem překladatel zhostil se svého úkolu s úspěchem, k němuž přispěla jistě nemalou měrou odborná korektura profesora Amonna.

Kniha sama je doslovným překladem českého vydání z roku 1922 s dvěma výjimkami. Vypuštěna byla česká předmluva, jež nahrazena zvláštní předmluvou autorovou k německému vydání, a upraven nově § 11. třetí kapitoly oddílu IV. (Teorie cenová): škrtnuto bylo číslo 2. a jako č. 6 (Erklärung der Preis- und Tauschrelationen) vsunut byl částečný překlad autorova článku z Ročenky právnické fakulty III, kde podána tato nejobtížnější partie subjektivistické teorie ve formě značně jednodušší a tudíž i přístupnější. Pro německý překlad bylo by se doporučovalo rozdělit knihu na nestejně sice, ale logické stavbě díla lépe odpovídající dva díly (místo 4 oddílů), a to první věnovaný úvahám methodologickým a druhý jako skizzu subjektivistické teorie a jejích hlavních pojmů.

Vzhledem k průbojnosti práce jest litovati, že autor neupozornil v knize výslovně na svoje dřívější dvě německé studie, uveřejněné v »Conrads Jahrbücher« (sv. 109/1917 s názvem: »Das Liefmannsche Gesetz des Ausgleiches der Grenzerträge in der Konsumwirtschaft«) a v »Archiv für Sozialwissenschaft« (str. 47 1921 »Theorie des Geldes«), z nichž zejména prvá byla v době boje proti Liefmannově teorii uváděna jako rozhodující důkaz proti Liefmannovým konstrukcím.

Po stránce zevní úpravy bylo by si bývalo přáti používání proloženého tisku, byť snad i měrou méně častou než ve vydání českém, rozhodně však aspoň při citování jmen autorů, čímž každá kniha získává neobyčejně na zevní přehlednosti, nutně zejména tam, kde není zvláštního rejstříku věcného nebo aspoň jmenného.

Závěrem budu poukázáno ještě na jednu paralelu Englišových »Základů« s Kaizlovou »Finanční vědou«. Překlad této vyšel ve známém nakladatelství Manzově a v době, kdy vzájemnost tehdejší rakouské a německé vědy byla velmi čilá. Odhodlává-li se dnes za podstatně změněných poměrů československé německé nakladatelství podobnému podniku, jest to faktem jistě uznáníhodným, neboť vedle propagace určité kulturně vědecké hodnoty jedná se tu i o propagaci hodnot speciálně národně českých.

V. V.

JUDr. Jaroslav Kolářik: *Nové přímé daně v Československu*. Knižovny »Školy vševědné« (odbor věd právních a státních redakci univ. prof. dra Františka Čády) sv. 14., Sfinx, Praha 1927, 8°, str. 190. — Aktualnost reformy přímých daní kodifikované letos třemi obsáhlými zákony, dotýkajícími se po jisté stránce snad každého občana v republice, vyvolala řadu publikací širěji neb úžeji toto téma projedávajících. Vedle odborných a rozsáhlých komentářů, z nichž souborné vydání uspořádané odborníky ministerstva financí a Brachtlovo-Drachovského vydání v Čs. kompasu zasluhují především uznání a zmínky, jevila se nutná potřeba i edice populární a zároveň popularisující reformní soustavu československých přímých daní.

Publikací takových objevila se celá řada. Je zásluhou redaktora právního odboru popularisující encyklopedie »Školy vševědné«, univ. prof. dra Čády, že získal této knihovně jednu z prvních publikací, podávajících populárně výsledky tohoto velikého zákonodárského díla, a to z pera dra J. Kolářika.

Rámec knihovny nutil přirozeně autora, aby neomezil se výhradně jen na dané thema, nýbrž aby uvedl čtenáře neodborníky jaksi do okruhu otázek finanční reformou rozvířených. Účelu tomu mají sloužiti jednak prvé tři kapitoly, jež postupně — jak svědčí o tom tituly: Stát, jeho úkoly a jeho příjmy, Daňová soustava, Daňová reforma — přibližují čtenáře hlavnímu předmětu, totiž obsahu zákonných ustanovení o přímých daních. Jednotlivým hlavám, a tedy i daním, zákona jest věnována kapitola IV. až X. (postupně: Daň důchodová, všeobecná daň výdělková, zvláštní daň výdělková, daň pozemková, daň rentová, a daň s tantiem a vyššího služného). Všeobecná a trestní ustanovení zákona jsou shrnuta do jediné kapitoly. (Způsob vyměřování daní a ustanovení trestní.)

Práce jest uzavřena kapitolou (XII.), pojednávající o rázu daňové reformy. Aplikace zákonných ustanovení jest na konci souhrnně ilustrována příklady výpočtu jednotlivých typů daně; rychlé orientaci pak slouží prakticky sestavený věcný rejstřík. Doslovem autora upozorňujícího na populární tendenci své práce jest tato po zevní stránce pěkně vypravená kniha ukončena.

Jest litovati, že aktualnost tematu, a z toho vyplývající nutnost vypravit publikaci na knižní trh pokud možno nejdříve, znemožnila autorovi věnovati oběma svrchu zmíněným stránkám jeho práce, totiž úvodní perspektivě a vlastnímu tématu danému názvem knihy, rovno-

cennou pozornost. Druhá, tedy hlavní část knihy, vyhovuje dobře popularisující tendenci encyklopedické sbírky zdařilým a přístupným výkladem jednotlivých zákonných ustanovení, vhodně komentovaných na leckterých místech úryvky a příklady vyňatými z důvodové zprávy, osvětlených někde i judikáty správního soudu, případně soustavným seřazením zákonného textu dle bližší souvislosti. Jako plus lze knize, hledíme-li k popularisujícímu jejímu účelu, přičísti i vynechání citace jednotlivých paragrafů v textu kollacionovaných, kteráž citace právníku, majícímu text zákona po ruce, jest věcí běžnou, ale laikovi bez předlohy zákona pracujícímu vždy nesympatickou a břemenem spíše odstrašujícím.

Bylo by se doporučovalo z důvodu snazší a rychlejší orientace užívatí v knize více proloženého tisku, jehož autor jinak užil pouze tam, kde chtěl zdůrazniti důležitost určitého ustanovení zákonného. Sluší tu kladně oceniti také jistě nemalou snahu autorovu o popularitě knihy i po stránce stylové, jež v podání autorově činí stroze vědeckou terminologii zákona neobornému čtenáři namnoze přístupnější.

Oproti koncisi vlastního tématu knihy, daného ovšem výraznou linií samého zákona, na něž autorovi bylo jen navazovati, vystupuje do popředí nesoustavnost výkladu v úvodních partiích, jež stejně by vyžadovaly sevřenosti podání. V tomto směru bylo by se aspoň doporučovalo spojití v jedinou úvodní a rozsáhlejší, a tudíž obsahově jednotnější část, první až třetí o XII. kapitole knihy, proti nimž by zvláštní část knihy mohla být seřazena v kapitoly i číselně odpovídajícím jednotlivým hlavám zákona. Autor by se byl tím vyhnul nedůslednosti, že pod nadpisem na příklad o všeobecné dani výdělkové musí pojednávatí o tematu jiném, obecnějším, totiž o daních výnosových vůbec a přírážkách autonomních korporací k těmto daním.

Důslednost v rozvržení na obecnou a zvláštní část přinesla by jistě výsledek, který z didaktických důvodů u popularisující práce nelze nikdy podceňovati. Leč i tak kniha o svém vlastním tematu přináší poučení přehledné, úplné a opravdu populární.

Dr. Vybral.

Zákony o berní reformě. Zákon o přímých daních. Zákon o stabilizačních bilancích. Zákon o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Upravil, poznámkami a judikaturou opatřil Vincenc Uzel. Praha 1927. Vydáno Tiskovými podniky Ústředního svazu československých průmyslníků v Praze jako svazek 15 Průmyslové knihovny. Stran XVI + 515. Cena neuvedena. — Jest to první soukromé vydání zákonů o berní reformě, neboť autor resp. vydavatel připravoval je současně s postupem prací v parlamentě již od podání vládního návrhu poslanecké sněmovně. V sazbě byly ustavičně prováděny všechny změny dle postupu parlamentních prací a tak bylo dílo vydáno současně s vyhlášením ve Sbírce zákonů a nařízení. Jako úvod otištěn jest výtah z důvodové zprávy k předloze zákona o přímých daních s vyličením důvodů, které vedly k berní reformě, a směrnice, jimiž jest nesena. Vlastního názoru vydavatel přímo neprojevuje, ale stotožňuje se asi s důvodovou zprávou. Jeho poměr k zákonu je bez výhrady kladný, jak jest patrnó z poznámek. Zákon sám doplněn jest velmi mnoha poznámkami. K jednotlivým kapitolám připojen jest krátký úvod obsahující příslušnou theorii a historii k zákonné materii v kapitole upravené a souhrnný přehled s vyličením změn proti dosavadnímu stavu. V poznámkách jsou vysvětlivky, poukazy k souvisejícím zákonům a judikatura dle dosavadních obdobných ustanovení. Ovšem hodnota toho je dosti problematická. I když byla stará ustanovení stejná, nabudou ve změně souvislost jiného významu a nejv. správní soud bude míti úplnou volnost rozhodování. Přednost vydání

je, že obsahuje všechny tři zákony o berní reformě pohromadě. Uprava však není příliš přehledná. Zejména v poznámkách není patrné, kde je vlastní výklad vydavatelův, neboť výtahy z důvodové zprávy nejsou přesně označeny. Jest sice v textu značka (Dův.), ale nebývá patrné, vztahuje-li se na celý předcházející výklad, nebo jen odstavec. K důvodové zprávě nemá každý přístup, aby se mohl přesvědčit, co v ní uvedeno jest a co není. Bylo by také dobře odlišiti vysvětlivky, poukazy a judikaturu od sebe rozdílnými způsoby sazby, asi tak jako ve vydáních Kompasu — a text zákona opatřiti číselnými poukazy k příslušným číslům vysvětlivek. Nevhodný je také způsob brožování tak silného svazku protaženými dráty místo volného brožování.

Dr. Koloušek.

Dr. Karel Engliš: Rozpočet republiky československé na rok 1928. — Praha, 1927. Fr. Borový. Kč 3.—. — Knižka obsahuje řeč, kterou proslovil min. dr. Engliš v poslanecké sněmovně Nár. Shromáždění dne 25. října t. r. Ministr se neomezuje jen na komentář k rozpočtu, nýbrž podává všeobecný přehled nynějšího hospodářského stavu naší republiky. Znovu zde musíme obdivovat nejen dokonalou formu a obsah, nýbrž i osobnost autorova samotného a jeho schopnost podat tak prostý a přesvědčivý výklad o své úspěšné finanční politice a jejích předpokladech.

K. Cakrt.

Casimir Smogorzewski: La Pologne restaurée. Préface de Auguste Gauvain. Paris 1927. Gebethner & Wolf. 360 str. Cena neudána. — Bohatě dokumentovaná kniha líčí velmi názorně těžké počátky polského státu a postupující konsolidaci navenek a uvnitř. K Malé dohodě zaujímá autor velice zdrženlivé stanovisko, stejně i k novoslovanství.

Dr. Bozděch.

Dr. jur. Jan Kapras, Přehled právních dějin zemí české koruny. 3. vyd. nákl. vlast. Praha, 1927. 8°, str. 224, s 2 přílohami. — Profesor Kapras jednak za rozebrané vydání velké, jednak jako učebnici vydal litografované část svých přednášek již r. 1921. Od této doby svoje přehledy, jež záhy nalezly obliby v řadách posluchačů pro svou konciznost, stále doplňoval a znovu vydával, až obsáhl celou látku až do r. 1848. Před necelými dvěma léty vyšel druhý díl jeho »Přehledu« a tím vlastně »Přehled« přerostl vydání velké, jež bohužel zůstává ještě nedotiskněno. Koncem minulého roku přikročil prof. Kapras k vydání obou dílů společně, rozhojnil však obsah nejen o nové přídavky, nýbrž připojil i dvě velmi názorné mapky jednak vývoje českého státu a germanisace a jednak v textu otištěnými mapkami vývoje českého státu a sice jeho stavu v době Břetislava, Přemysla II., Václava II. a Lucemburků. Tyto mapky poslední jsou převzaty ze známé autorovy publikace o českém státě (1920), kdežto přílohy jsou koncipovány shodně s velikým vydáním historických map, které sloužily také jako materiál pro mírovou konferenci. Zvláště k Přehledu v tomto vydání připojená mapka germanisace je vlastně lepší a názornější než vydání velké, kdežto při mapce vývoje nezhostil se její kreslíř uč. J. Hocke tak dobře již svého úkolu, poněvadž Slovensko jen nepatrně odlišuje se od ostatních částí, jež byly ztraceny v XV. stol., což ostatně mohl napravit v legendě (místo ztraceno v XV.). Je to jen ukázka, jak nesnadno se shodně koncipuje diagramu s kresličem. Jinak nové vydání »Přehledu« po stránce pedagogické opět bylo revidováno a znovu doplněno. Osvědčený systém tučně tištěných hesel byl dále propracován, výběr z literatury s poukazy na pramenné edice byl doplněn novými pracemi. Nelze pochybovat, že toto nové vydání »Přehledu« po tolika stránkách zdokonalené bude se těšiti tím větším zájmu čtenářstva a zejména posluchačstva.

Ca.